

ШЕШТАНСКО-БУДИМСКІЙ

СКОРОТЕЧА.

ГОД. I.

ИЗДАС

ТЕЧ. I.

ДИМИТРІЙ ІОВАНОВИЧЪ.

Неделя, 4. Октябр.

Число 28.

1842.

ПОЗДРАВЪ

Нѣговомъ Высокопреосвященству

Высокодостойнѣшему Господину

ІОСИФУ РАЯЧИЧУ,

Православномъ Архієпископу карловачкомъ и цѣлогъ србскогъ, влашкогъ и грчкогъ народа у ц. кр. државама

МИТРОПОЛИТУ,

отъ

ЂОРЂА ПОПОВИЋА.

Да м' є лира ћурђевачкогъ пѣвца,
Оли стройне гусле сараевца,
Небы смѣо приступити гласомъ,
Приступити светковини сlijной,
Коя садъ се у србскомъ Сиону —
У Карловцы диже и прославля.
Да то слави Кралѣвићу Марко,
Яли силий србскїй царъ Стѣпане —
Ласно б' дао я гуслама гласа:
Ал' то слави све нѣско потомство,
Кое срећа доведе юначка
У острискомъ срећити се крилу.
Садъ уживљу благо прадѣловско,
Одъ толико вѣка сачувано
Све заслугам' праотаца сlijнимъ,
Па си ишту вѣрина Человоћу,
Человоћу, Отца и Пастира,
Ки ће пазит' разкрилно србинство,
И срећи га руководит' стальной;
Ки ће учит' србскїй народъ храбрый:

Како с' бране дѣдовска отишишта,
И иѣгус народости благо,
За народныи како мре се животъ
И юначка пролісна крвца,
Како с' любе стари обычай,
И поштују слобоштине дѣда,
Три символа србскогъ живованїя
Три символа: „езикъ, име, вѣра“
Како с' бране одъ крвнѣ врага,
И сгрѣваю у витежкимъ грудма. —
Ту се траже на гласу пѣвуни,
Што с' нестыде ни съ Авале виле,
Ки ће славу славно прослављну
Вредно спѣват', и предати Клии.
То младой ми неможно є Музи.
Веќъ дичноме рода Представнику,
КОГЪ искаше србске поглавице,
Искаше ГА, па ГА и добыше;
Дадоше МУ жезалъ православля,
Нѣмъ да народъ води къ спасалишту,

Том' садъ гуде нестройне ми гусле,
Мудромъ Отцу РАЯЧИЋ ЈОСИФУ,
Благотворномъ муза Заштитнику! —
Гле! — там' Сремацъ хвата с' са Бачбаномъ,
Банаћана овай приграва,
Довикую браћу и осталу,
Које веже црква православна,
Па у витомъ колу подскакую,
Подскакую ње сме узвикую,
Да се небо надъ ињима потреса! —
Све у ТВОЮ то се чини славу,
ТВОЮ славу дивнай РАЯЧИЋУ!
Ербо си намъ вѣрнији Водителю.
Съ ТОБОМЪ мыслим' рая достанути:
Дично Т' име надежду намъ крѣпни,
Да су Т' къ ићму путови познати.
Но давно си то дѣломъ показо,
Любек' мудрость, и хранећи правду,
Старају се о рода ТИ благу,
Рода благу — србскомъ усрѣдишту.
Среће ТИ је доброти сѣдиште,
Топле груди бѣднимъ притециште.
Јарко сунце, РАЯЧИЋ ЈОСИФЕ,
Јарко сунце народа србскога,
Надъ коимно у свѣтлости трептишъ,
И топлы га обасипашъ траџы,
Који многой србской сиромаши,
Горке сузе съ лица осушише!
РАЯЧИЋу цѣлогъ србства Главо,
Мудра Главо и Поносу дичнай!
Благо цркви, којо садъ управљашъ!
Управљо је подъ Нестора власма!
Благо роду, кога садъ предводиши,
Водио га са крѣпкимъ коракомъ,
Водио га, па га и одвео,
Одвео га на врхъ среће праве!
Тимъ СЕБ' вѣнац сплео безсмртја.
Па кадъ земногъ наситишъ се жића,
И на небо одъ нась преселишъ се,
Име ће ТИ вавѣкъ съ благословомъ
Благодарно споминят' потомство:
„За свой србскій родъ бриносе свой-
ски!“

ОБШТИ ПРЕГЛЕДЪ ЕВРОПЕЙСКЕ УЛОД- НОСТИ У СРЕДЊМЪ ВѢКУ. *)

одъ Дра Теодора Петрановића.

Паденіе римскогъ западнѣгъ царства, сматрали га ми съ којему драго стране,

збогъ своихъ чрезвичайнихъ слѣдствахъ — полезнихъ и пагубнихъ — коя людству и ић-говой умственой моћи нанесе, чини періодъ у историји човечества. Умотворна и оригинална древность, овѣковѣчена безсмртнимъ дѣлама Гркахъ и Римљанахъ, была је съ физическомъ и моралномъ снагомъ послѣднихъ тѣсно скопчана; съ изнемогавањемъ ове рушиласе и она са свију странахъ. У общтемъ развраштенію наравахъ, којимъ је већа часть житељахъ једногъ государства обузета, науке весма споро напредовати могу, особито оне, кое зрео и дубоко разсужденіе, и неуморну духа радиностъ изискую. Ту човѣкъ друго не мисли, већъ како ће свомъ похотима сластихъ поквареномъ срдцу задоста учинити, бѣжећи, како што се у Риму у време Императора Теодосија догађало, одъ свакогъ човеческогъ знанја, као одъ вредо-витогъ и убиточногъ яда. Ово је први узоръ постепеногъ упадка наукахъ и художествахъ на Европейскомъ западу, коя одма послѣ смрти великогъ Августа, почеше свом прећанију красоту и совершенство то већма губити. О истини вишереченогъ, кудъ ће боли свѣдокъ одъ знаменитогъ Лонгина († 273 по р. Х.) који описује (у свомъ *Tra-ctatus de sublimi* гл. 35) бѣдно и плачевно станѣ, у комъ се науке за ићгова времена у Риму налазаху, овако говори: „желя бoga-тствахъ, коя надъ иама необуздано влада, и любавь къ насладама, есу прави узроци, који нась чине робовима, или да јошъ болѣ кажемъ, они су, који нась повлаче у про-пастъ, гдѣ сва наша дарованія закопана леже.“ — Но овай изворъ постепеногъ разрушенија римске културе имао је, къ до-стиже-нију свое цѣли, јошъ многа помагајућа сред-ства, одъ коихъ найдѣятелнија била су: вар-варски и покварени вкусъ, слѣдство зарѣ развраштенія наравахъ, немарљивость вла-дајућихъ лицахъ станѣ књижевства подпо-моћи, премѣна начина правленіја у римскомъ царству, нападеніја варварскихъ народахъ и јошъ многа ина. У тако великој забуни люд-

*) Изъ могъ рукописногъ за печатнију преправногъ книжевногъ дѣла: Руководство къ исто-рии срећегъ књижевства.

скихъ стварихъ могоше ли науке цвѣтати? Могоше ли спісательи, особито они III и IV столѣтія, као и. пр. Ритори: Аврелій Зимахъ, Фабій Фулгенцій, Макробій, Марціанъ Капелла; стихотворци язычници: Руфъ Фестъ, Авіенусъ, Клавдіанъ; християнски: Оптаціанъ, Пофірій, Аврелій Кліментъ, Пруденцій; историци: Сестъ Аврелій Вікторъ, Евтропій, Амміанъ Марцелінъ; філософи и математици: Барахусъ (apud Simachum kn. I. писм. 29), Максимусъ (ibid. писм. 39), Ниціа (ibid. п. 38) Маллій и остали многи у медицини, правовѣднію и пр. могоше ли, велимъ, ови понайвиши незнанти спісательи, латинскомъ слогу онай красоте вкусъ и стиль повратити, когдъ є у златномъ свомъ вѣку подъ Августима и Меценатима имао? На што одрицаючи одговоръ кадъ є стварь сама по себі ясна! Не чудимосе дакле што спісательи ови славу Туллія, Лівія, Орація задобити нису могли, єръ живеючи међу варварами, и у времена покваренимъ вкусомъ заражена, за ныи є то невозможно било, него съ удивлѣніемъ питаймо, како у средь толикихъ удараца, кои су тада умствену моћи немилице згађали, нестаде сасвимъ умнихъ и заслужнихъ людихъ, будуши до самогъ свршетка IV столѣтія налазимо юшь спісателяхъ, кои су са своимъ сочиненіяма и книжевнимъ трудима, конечни угашай учености до речене Епохе похвално задржали.

Но међутимъ, докъ є у мирскомъ книжеству послѣдна луча угасаюћесе жизни тињала, духовно христіанско книжество на противъ, крещеніемъ великогъ Константина одъ тежкихъ освобођено оковахъ, у којима є крозъ пуна три столѣтія стенало, спѣшило є сада къ нечувеной слави, којомъ є, нарочито у IV вѣку, цѣли божій свѣтъ напунићи био. У овомъ, и у почетку V столѣтія, видимо нечувено у исторіи появленије. Црква христіанска, до тада гонїна и одъ цѣлогъ свѣта презрена, изъ своихъ пећи-

нахъ пећесе наѧшпуть на престоль иѣнихъ мучителяхъ, — Императорахъ. Одъ сужнѣ поставши првенствуюћа, она заповѣда истомъ ономъ мачу, кой є невину крвь толикихъ иѣнихъ мученикахъ нештедно проліо био. У средь найдублѣ немарности за све што є полезно, честно и красно, — кадъ є стару римску храбрость найгадніе пузенъ и ласкателство было замѣнило, — кадъ су негда свемирнимъ а сада одъ варварахъ немило раздиранимъ царствомъ подли школци управляли, у средь, велимъ, толикихъ изванобичнихъ жалостныхъ позоріяхъ, видимо изъ иѣдра иѣнихъ излазити Василія, Златоуста, Григорія, Амвросія, Августина и Іеронима, кои нечувенимъ донда краснорѣчіемъ найчистію мораль изштећеномъ свѣту проповѣдаю.

Краснорѣчіе овихъ светихъ отаца има у себи нешто важнога, силнога, величественога, кое те важностю свогъ достойнства збуње и предобива; — скоро спознашъ да є посланіе ныни съ выше и да уче по очитай заповѣди Свемогућегъ. Не осніваєе као краснорѣчіе свѣтовно на временимъ добрама и предразсудженіями народнимъ, — но є обште, почива на срдцу човеческомъ и нелажнимъ преданіями, и видећи изступленія людства обузето є светимъ гнѣвомъ, буди човѣка одъ свогъ мртвила, улази у найдубля скровишта иѣгове душе и подтиче га на преобладање скотскихъ страстихъ. Па опеть у средь овихъ удахнућияхъ, задржаваю они иѣку спокойность и величество ума, кое є ныма текъ свойственно. Ны є горећа любавь Евангелскогъ проповѣданія одушевљавала; — любавь ова огледасе найлѣпше у ныховимъ спісателяма. Овомъ ревностю одушевљени, подигнусе на пайвиши степень краснорѣчія, кое као ваздашни образацъ право у цркви Христовой мѣсто занима.

(продужићесе)

ІУСТИНЪ ІМПЕРАТОРЪ И НЬГОВА
ПОРОДИЦА,
или
ШТОГОДЪ ЗА СЕРБЉ.
(конецъ)

Докъ се овако на једной страни закони у болый редъ приводили, на другой се страни Јустинијанъ съ обновленіемъ разорены и опаднуты твердина занимао, онъ є многе градове изъ нова сазидати дао, приликомъ којомъ ни є ни Приштину, рођено свое мѣсто, заборавio, коју є Јустинијаномъ первомъ назвао. Притомъ старао се, подобно ујаку свомъ Јустину, миръ разнымъ Ересима зареженой церкви воспостановити. Цариградъ, кој є приликомъ Јсаурске илити плаветне и зелене побуне страшио страдао, са свимъ другій видъ добыє: томъ приликомъ у испео преобраћена церква св. Софије (садашња меша турска) опетъ се возобнови, и тако велелѣпно устрои, да се она и данъ данашнији за урнекъ зидарске вештине съ правдомъ узима. Произведену бывшу величественному овомъ дѣлу, кадъ га є первый путъ Імператоръ прегледао, видећи нарочито частину трапезу, коя є оть сувогъ злата и сребра скована, и са множиномъ драгоценности каменя укращена была, восхићенъ и радости пунъ слѣдујуће изговори речи: „Хвала теби Боже! Тебе самъ я Соломоне побѣдіо!“ Но и нѣга є горка Соломона судбина, кој є самъ себе преживіо, постигла. При концу живота обвлада му скупость сердцемъ, безъ да є оть великолѣпія свогъ и найманѣ одпустіо, постане као сви твердице неповѣрителанъ и свирѣпъ. — Велізаріј име онай сасвавля стубъ, кој се выше облака подиже, и кога ништа — да ни само време превозићи неможе; на овомъ съ пламеннымъ чертама написана стои свирѣпа, и безпримѣрна неблагодарность владѣтеля једногъ; а тай є Јустинијанъ, кој є избавителю и увеличателью свомъ, превозилазећемъ му вожду Велізаріј очи изности дао. Пожневеный не-

чувеннымъ овымъ супровствомъ стубъ гиусињемъ га на вѣкъ кодъ целогъ човечества чини; кое да учинио ни є, съ пунымъ бы правомъ, као возобновител са свимъ клонуте Римске державе дато му Великогъ Јустинијана име заслужио.

Списатељи тадашњегъ вѣка разно о нѣму умствую. У описанію карактера нѣговогъ читава є борба међу восточне и западне церкве списатељима; први га превозносе, а последни съ Прокопијемъ современникомъ нѣговимъ уничтожавају, и хуле. Нека дозволимо западнима, да є Јустинијанъ кадшто грубо и погрешіо, зато опетъ остае онъ у повѣстници знаменитъ мужъ, и отличанъ Імператоръ. У нѣму є великодушіе съ на глостію, благость съ жестокостію, мужество са свирѣпіемъ скопчано было. Смѣса ова противни чувства производила є и добра, и зла дѣйствіја. При свему тому, изузимајући ужаснији съ Велізаріјемъ случивши се догађај, на који є выше подлымъ интригама завистљиви и ласкателни свои дворјана наведенъ, био є онъ бодаръ и о общемъ благу пекући се Владѣтель.

Чрезвичайни овай мужъ преставио се подобно ујаку свомъ Јустину безъ наслѣдника 565. лѣта после Хр. Живио є пакъ 84., а царствовао 38. година.

Јустинијану послѣдовао є на престоль Сестрић нѣговъ Јустин II. Подъ овимъ се воспостановљене Римске державе обдерхати ни є могло. Персіани како се о смрти Јустинијана извѣсте, миръ наруше, и противъ Јустина се подигну. Побѣдивши га у вышимъ сраженіјама, толико га понизу, да є миръ одъ ныи испросити морао. Лонгобарди отму му Італіју, што га тако опечали, да є последиће три године свогъ царствования у изумленіје пао.

Да є исты Імператоръ и доброгъ сердца, а и добро мыслећи владѣтель био, доказује се отуда, што є онъ на самртной постели, невзырајући на фамиліарна отношеніја, Тиверіј, Предводителю тѣлохранитеље свое

войске, найврстніемъ и найблагодѣтелніемъ мужу царску діадему предао, и њѣга свомъ наслѣдникомъ наименовао. — Тіверій є изборъ предшественника и добротвора свогъ, у послѣдствију времена, у пуной мѣри оправдао.

Дінастія Іустіна управљала є Римскомъ державомъ пуны 60. година. У овомъ времена простору све су се готово судбе, кое державу коју постићи могу, открыле; јеръ ако є Іустініанъ умешињимъ своимъ правлениемъ візантіјско царство до найвећегъ степена величине подигао, и опаднутой Римской Імперії первобитну славу повратіо, то ю є опеть миролюбивый, кроткій, и малодушнији Іустінъ II. исто онако потресену и у внутренности своїј поколебану и гњиву оставio, као што ю є дѣдъ љевовъ Іустінъ I., ступивши на тронъ, затекао.

Славенска се ова дінастія до трећегъ само колена, и то не у правой ліші, па візантіјскомъ трону обдержала. Опредѣлenna южнославенскимъ владѣтельима судбина и ю є постигла. Што се тиче отечства владѣтеля овы, кое є садана Сербіја била, то лико се само зна, да є Іустініанъ и рођено свое место Приштину, давши ѹој свое име, распространю, и велелѣпно увеличивао, и сътимъ ю є и знаменитомъ у свѣту учинио.

У Оравици 13 Септ. 1842.

БАЧВАНИНЪ У ПАНОРАМИ.

(истинита пригода)

Овы дана было є у Новомсаду позорије тако названо „Панорама.“ Кадъ є једномъ тамо народъ се ради знатни мѣста, који су се крозъ увеличательна стакла у правой својиј ризи виђала, стицао, дође случајно и једанъ простий кочиашь Бачванинъ. Кадъ є као забленутъ гледао, куда толика множина людіј врви, запыта љѣкогъ господина: „Каква є ту комендіја господару? — куда толикој светъ улази?“ Овай му одговори, да се у предстојоји дворани (кодъ Фазана) найљепше цѣлога свѣта вароши, и то за є-

данъ десетакъ видити могу. Ово се Бачванину допадне, и уђе у нутра плативши читавъ десетакъ. Ту му садъ покажу, куда, и како треба гледати представљне вароши. Но кадъ онъ крозъ мало окно примѣти грдије домове, и образоване люде, повика на оптикера: „Ей майстору, оди Бога ти амо! — Я штогодъ овде видимъ, све крозъ пециръ гледимъ; — ево теби јошъ једанъ десетакъ, па пусти ме, молимъ те, у нутра да уђемъ: можда ћу тамо у тако великимъ варошима болю кирю наћи, него овде у Варадину.“ На то сви около стоећи несмѣяше се недужной простоти; Бачванинъ пакъ себе застыћена и преварена видѣвши, изиђе срдитъ на полѣ, и рече: „То є све варана — я самъ само у једной мрачной соби био, а не, као што се говорило, по читавомъ свetu у различитымъ варошима!“ Неприличи ли овде оно пѣсника изреченіе: *Et stultus populus miratur imagines gemitum?*

У Новомсаду м. Септембра 1842.

П. I.

РЕКТОРЪ И ЉГОВА ГАЗДАРИЦА.

съ љѣмачкогъ одъ П. I. X.

У љѣкой вароши южне Французке до пре љѣколико година сѣдјо є ректоръ тамошње велике школе, добриј старацъ, према себи строгъ, а благъ према другимъ, тако добаръ и милостивъ, да га є сватко любио. Кућа љевова била є примѣръ чистоте и гостопримства; љњомъ є управљала стара газдарица, именомъ Пихардъ. Она є била огледало газдарицама, и све є подъ љѣномъ рукомъ у найболѣмъ реду ишло. Једна ѹој є неволя била мужъ шијница, чандрљивъ маторый лупежъ, кога у то време, кадъ се наша приповѣдка починѣ, одъ тежкогъ неваљаљства ударъ (*Schlag*) згоди. После љѣколико дана одъ љевове смрти, сѣдјији Ректоръ дође да газдарицу походи, и појали.

„Я самъ дошо любезна моя!“ почне поштеный старацъ, „да те у колико є могу-

ће у жалости утѣшимъ. Нетреба да здраво тушишь. Сви смо мы смртни, и пре или после приспѣвамо на край нашегъ путована; твогъ мужа путованѣ є свршено; болѣ бы истина было, да нѣ вѣчу часть у пићу провео, али милость є Божіја безграницна.“

„Вы сте весма добри; али да истину кажемъ, я на мужа и немыслимъ, нећу вамъ лагати.““

„Истина?“ прихвати ректоръ.

„Вы знаете, да є мужъ мой піянацъ био, да ме є злостивіо, и мое хальине продао, да си ракіе за то купи. Што се мене тиче, жалимъ само, што є толико живіо.““

То є было слово надгробио, кое ректоръ нѣ разумѣо. Запыта далѣ:

„То нимало нѣ христіански; заръ ниси любила мужа?“

„Вы ме небы то пытали, да знаете, како самъ томъ мужу дошла.““

„Морашь ми приповѣдити,“ рекне ректоръ са старости природнимъ любопытствомъ.

„Вы ништа незнавте о момъ Аугусту?““ настави газдарица меланхоличнимъ тономъ.

„Твой Аугустъ? каква є то приповѣдка?“

„Я самъ се родила у Боулоню. Одъ петнастъ година прозову ме лѣпотомъ села, и я самъ мыслила, кадъ самъ 18 година имала, да нисамъ ружна; но молимъ за о прошић““ прекине говоръ, и повуче столицу натрагъ — „садъ вамъ мыслимъ једну приповѣдку о любави приповѣдити, но да вање нећу задржати?““

„Само далѣ“; настави старацъ „мы смо обое стари, па можемо о такимъ лудостима безъ опасности говорити.“

„У селу живіо є једанъ высокъ, лѣпога стаса, младъ момакъ; имао є модре очи и емеће власи, — башь као да га садъ гледимъ. Мы дѣвойке често бы се за њега сва-

ђале; онъ є био као што су намъ родитељи говорили, дивљай, младъ човекъ: звао се є Аугустъ, а мы га прозовемо „лѣпый Густика.“ Одма онъ на мене баци око; кадъ бы отацъ мой у Паризъ отишо, и мати не бы кодъ куће била, често бы кодъ мене долазио. Кадъ човекъ вѣћь остали, и велику кћеръ чувати има, опда све ружи любавнике, али опеть кажемъ, ово ми є было пайсрећије време у животу; я се добро юшъ опоминѣмъ, као да є юче было. — Я самъ се са моимъ Аугустомъ, нашимъ лѣпымъ Густикомъ у селу поносила, и онъ све друге дѣвойке оставили, и мени се прилепи. Све є то вами сигурно чудно. Родитељи мои никада небы допустили, да за та-когъ дивљака, кошто є онъ био, по-ћемъ; забране му у кућу долазити, но мы смо се опеть често саставали. Онъ є по цѣо данъ облетао, да само једанъ погледъ одъ мене добије: о како самъ онда била охола и срећна! Једанпутъ отацъ мой оде съ товаромъ у Паризъ, а я се украдемъ одъ куће, да покушамъ, да ли ћу съ Аугустомъ на једанъ тренутакъ моћи говорити — четрнаестъ дана нисмо се били видили. Наћемъ га на великому друму. Ахъ! благородный господине! кадъ бы знали, каква є то радость, кадъ се двоје любљни одъ 18 година, после растанка одъ 14 дана састану и виде, то бы ласно знали, како є мени било: заборавила самъ отца, матерь, и све! Стояли смо подъ једнимъ дрветомъ на друму, и једно другомъ смо у очи гледали, и тако смо срећни били, да ни говорити немогосмо. Садъ про-ћу једна кола: то су била отца могъ; овай насе спази, скочи съ кола, и стане ме грувати, што самъ съ Аугустомъ упркосъ његовимъ заповѣдима говорила. Да є онъ првый Аугуста нашао, знамъ да се небы овай сада крио: али сирома ђувегија, немогући гледати, како мене бије, скепа могъ отца, а почну се жестоко туки.““

„Отацъ мой зграби каменъ, и момъ Аугусту главу пробије, али овай њега

тако удари, да безъ чувства старай на землю падне.”“

„О бѣжи, бѣжи, Аугусте! врискнемъ; ако те ухвате, ты си прошо.”“

„Онъ мене послуша, побѣгне, и я никакъ ништа више о нѣму нечу. Отацъ мой опеть дође къ себи; и наново ме яко избѣ. Намысли удати ме, и безъ велике муке нађе једногъ човека, који ме є не изъ любави, но само збогъ добrogъ мираза узети хтѣо. Кадъ ми се већъ досади свако ютро и вече бой трпiti, постанемъ Пихардова жена. Я мoggъ мужа нисамъ любила; онъ є знаю да ме є отацъ једнако туко, па є и њговомъ примѣру слѣдовао. Мы цѣлу Французку прођосмо, понайвише у великой сиротини, докъ намъ вы помоћь непружисте. То є моя проповѣдка.”“

(коначъ слѣдује)

ВЕВЕРИЦА И КОНЬ.

(Басна шпаньолска.)

Веверица чуђашесе једномъ младомъ и храбреномъ коню, који мамузи и узди покоравао се, горе доле подскакиваše. Кадъ є она позадуго лѣпа овога гибани и њко време сматрала, викне му съ гране: „Я самъ се на твою лакость и брзину упренастила, но зато опеть што ты чинишъ, могу и я, а може быти јошъ и болѣ. Я самъ хитра, живосна; я се врцамъ, пригибамъ, скачемъ и моримъ се, рѣчю ни за тренуће ока ни самъ мирна.“ Конь на ове рѣчи заустависе, и одговори: „Твоя скаканя истина да су найлюбезнија, твоя гибана слободна, жива и лака, но зато ипакъ кажи ми прїице, на што су та? Я моримъ се; али никада заманъ: чинимъ дужност и гиздамъ се, да хитрину мою у послуги господара моегъ показати могу.“ Тко не бы овде помыслio на оне списатељ, који свое сile на бесполезна дѣла троше.

СВЕСЛАВЕНСКА ВѢСТЬ.

Новый театръ ческий у Прагу. Већ одавна є говорилосе о посебномъ театру у Штегеро-

вой кући, где се има ческа музика устанити, и весма є радоваose свакіј Чехъ, што ће и кодъ ићга красно процвѣтати једна грана одъ књижества, којегъ сочна зелень да усане већъ у погибели быаше. Найпосле изнунише та нада. — Већъ стои лѣпый театръ за ту сврху са четрдесетъ и двѣ прекрасне декорације, које су насликовали Планъ, Неефе и Меснеръ, и са посве умѣтнимъ машинерјама одъ Вебера. Троја представљања, међу коима є једна опера, даваје се сваке седмице. Дана 28гъ Сентембра є на благоданъ свегога Вацлава, отворио се тай театръ свечаномъ овертуромъ, једнимъ прологомъ и веселомъ игромъ „Скрета.“ Број представљаоца знатанъ є и састоји одъ самы изабраны особа. (Ost und West)

ДОМАЋЕ ВѢСТИ.

Родолюбиви принесци на фондъ школскій подъ руководствомъ депутације находећи се.

У готовомъ новцу б. вр.

Ђорђе Перниварић 10 фр. Сарафила Фелдвари 20 фр. Јованъ Аврамовић 20 фр. Пелагија Баранки 20 фр. Никола Цуџугъ 10 фр. Јуліана Чопоръ 20 фр. Тимотија Готовановић 40 фр. Константињ Пита 80 фр. Стефанъ Михаиловић 10 фр.

Њгово Высокоблагородије Врховниј г. и. с. народны школа кр. Надзиратель изволили су г. Ђорђу Продановићу свршеномъ клерику у препарату, подѣлiti учительско званје у Инициј, који изъ родолюбіја свогъ обећао є генералномъ фонду школскомъ сваке године давати 5 фр. б. вр.

Изъ Карловаца 28 т. м. Јуче є потврдителнији декретъ за новонаименованогъ г. Митрополита торжествено прочитанъ; данасъ є пакъ држаласе съ найвећимъ торжествомъ инсталација. Сутра ће у синоду быти изборъ једногъ Епископа, а прекутра Нѣг. Екс. г. кр. Комисаръ одлази у Загребъ.

Изъ хрватске Краине. Познатыј србски пѣсникъ г. Лайтнантъ личкогъ регимента Никола Бороевичъ, постао є Обрлайтнантъ у огулинскомъ регименту.

Изъ Пеште. Родолюбиси одушевленији г. Учителъ ривичкиј Аврамъ Смиљанић є поклоније є генералномъ фонду школскомъ 25 фр. б. вр.

ТРГОВАЧКЕ ВѢСТИ.

Изъ Арада. Џена ране на овдашњој плаці знатио є пала. Меровъ шепенице кошта $6\frac{1}{2}$, наполиције 4—5, јчма $2\frac{1}{2}$ —3, зоби тако исто, кукурува 4 фр. б. вр. Вино нема никаквы купаца. Жидови не плаћају одъ акода за ново више одъ 2—3, а 4 фр. за двацатъ отакано. (P. H. Z.)

Изъ Наћбанаја. Наша берба може богата быти, но мы само сирће очекивати имамо! — Киша

е касно шала! требали смо ю око половине Августа.
Но тко ће се съ небомъ правдати? — (P. O. Z.)

Изъ Пеште. Џена ране на овдашњој пјаци 29 т. м. била е слѣдна: једанъ пештанској меровъ шешице 7—8, наполице $5\frac{1}{2}$ — $6\frac{1}{2}$, ражи 5— $5\frac{1}{2}$, јчма 4— $4\frac{1}{2}$, зоби одъ 3— $3\frac{1}{2}$ кукуруза $4\frac{1}{2}$ —5 фр.

ШКОЛСКЕ ЗВАНИЧНЕ ВѢСТИ.

Одъ стране Врховногъ г. и. с. народны школа кр. Надзирательства обявлюесе:

1) Свима оњимъ учительима, кои су таксе за потврдителне декрете положили, а декреть добыли нису, да се још претрпе, и одъ далѣгъ досађивани уздрже, докъ на учинѣно по истому превышишмъ мѣсту у отомъ предмету представљеніе, наймиости віе рѣшеніе недоће.

2) Сви гг. Проте, Пароси мѣстни Директори, и учительи, кои официозну корреспонденцију како са славномъ депутациомъ, тако и съ Врховнимъ Надзирателемъ воде, на адресе ставити имаю горе: A. Gr. n. u. R. Protopraesbytero или Ragoscho или Docente и. пр. Zomboriensi — доле пакъ съ лѣве стране: ex officio in re scholarium Gr. n. u. R. nationalium, а съ десне Restini. Иначе адресирана нефранкирана писма иће се примати.

ШТАМПАРСКЕ ПОГРЕЈШКЕ.

У Бечу 29. Септ. 1842. Господину учреднику Пештанско-Будимскога Скоротече. Писао сам Вам прије, да и у ономе првоме чланку моме у броју 20—21 Вашега Скоротече има доста малијех погрежшака штампарскијех (као и. п. нашијеш народнијеш мѣсто нашијех народнијех, казали м. показали, познати м. дознати, и историју м. у историју; є и ъ м. је, я м. ја, љ м. ј, і м. и; у сред и. уред, непознаје м. не познаје и т. д.); али ми је овај други чланакъ у броју 24—25 овијеш пун: у броју 3. одговарања мога изостављено је више од десет ријечи: онђе од посљедње точке до краја ваља читати овако: „Сад се тек види, да је Г. Твртковић заиста био на умно, да превари не само читатеље и онога, који је Споменике сне преписао, него и самога Господара Јефрема; јер иначе како би он могао казати у предговору своме (на страни XXII.), да су дипломе ове њему повјерене, да их он у Бијограду наштампа, и да их је он

Господару Јефрему поднијо на дар!!! Но сад је у овоме одговору Г. Надеждину мало спустио, јер не каже, да су њему повјерене, да их он штампа, него да су му предате, да их у Бијоград донесе, да се онђе штампају! Ово је много ближе к истини.^{*} Од малијех погрежшака у ријечима морам назначити само, да је Шевча наштампано мѣсто Жевча. У садрузи (мѣсто задрузи) и у Зенти (мѣсто Зети), а и у Црнагора (мѣсто Црна гора). Може бити да је коректор хтјео мене да поправи: ја га молим, да у напредак то не чини, већ нека гледа само, да би се наштампало онако, као што је написано, па ако и буде погрежшка, биће моја, а не његова. Истина, да је мени други преписивао онај чланак, као што сте видјели; али сам га ја послије трипут прочитао и погрежшке писарске поправљао, и за то немогу мислiti, да су се оваке погрежшке у рукопису могле прокрастити. Молим Вас, да ово писамце моје одмах штампате у Скоротечи.*

Вук Стеф. Карапић.

ПУТЬ ПО СВѢТУ.

За сваку владу точно извѣстіе о величини земље, којомъ управља, одъ превелике је важности. Руска о истини овој увѣривши се, дала је провинцијалнимъ президентима најоштримъ налогъ, да сваки своју провинцију точно измѣрити, и найдуже до петъ година успѣхъ правительству представити има.

Станѣ Дунава.

1. Окт. 5' 4" 3"" — 2. Окт. 5' 2" 6"" — 3. Окт. 4' 11" 3"" — 23 (надъ 0.)

Учтиво умолявајуосе гг. предбройници Скоротече, кои још пластили нису, да бы новце пошиляти усрдствовали.

*) Кome је познато одстояніе нашетъ објаталишта у Пешти одъ Типографије у Будиму, што сваке Среде и Суботе по подне, кадъ и корректуру држимо, двапутъ тамо и амо обићи морамо, радо ће нась — надамосе — за штампарске погрѣшке изиричати. Међу тимъ трудићемосе, да праведномъ захтѣваню како ревностни гг. приложника, тако и доброхотни гг. читателѣ у колико могуће буде свагда сходно одговорамо.

у.

Листъ овай излази два пута у седмици, свакога Четвртка и Недеља, Четврткомъ на по табака съ обраzionъ ношива, а Недељомъ на читавомъ табаку. — Предплатити се може на свакој ц. кр. пошти съ полгодишњомъ цѣномъ за изванске 5 фор. ср., за Пештанце 4 фор. 36 кр. ср., и у експедицији Пештанско-Будимскога Скоротече, находећој се при учредничеству у Пешти у Бедемской улици (Bastei Gasse) №г. 349.

У БУДИМУ, Словима кр. Свеучилишта Пештанскога.